

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

Економіка та фінанси підприємств

**ПРОГРАМА
дисципліни спеціалізації**

підготовки **Бакалавр**
(рівень вищої освіти)

галузь знань 07 “Управління і адміністрування”

спеціальності **073 “Менеджмент”**

Львів - 2018 р.

Навчальна програма з дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” для студентів спеціальності 073 “Менеджмент”

Розробник: д.е.н., проф. Н.Ф.Павленчик

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту Львівського державного університету фізичної культури

Протокол від «28» 08 2018 року № 1

Завідувач кафедри _____
_____ (підпись) **Н.Ф.Павленчик**
_____ (прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету туризму

Протокол від «12» 09 2018 року №1

Голова вченої ради факультету туризму _____ В.З. Холявка
(підпись) (прізвище та ініціали)

Програма вивчення навчальної дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 “Менеджмент”.

Предметом вивчення науки „Економіка та фінанси підприємств” є дослідження питань пов’язаних із функціонуванням підприємств в ринкових умовах з метою більш повного використання наявного ресурсного потенціалу, покращення формування основних фондів, раціонального розміщення і спеціалізації виробництва, удосконалення ціноутворення тощо. Вона вивчає якість продукції, обґрунтовує можливі напрями її підвищення і ступінь впливу на прибутковість виробництва, дає відповідь на запитання: чому і як впливає на ефективність підприємства підвищення рівня інтенсивності виробництва і поглиблення його спеціалізації з орієнтацією на задоволення потреб ринку.

Міждисциплінарні зв’язки: мікроекономіка, макроекономіка, менеджмент, регіональна економіка, основи підприємницької діяльності, статистика, аналіз діяльності підприємств, економіка туризму, маркетинг.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
Змістовний модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання
Змістовний модуль 2. Ресурсне забезпечення підприємства
Змістовний модуль 3. Чинники розвитку підприємства
Змістовний модуль 4. Фінанси, результати та ефективність діяльності підприємств

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємств» є розширити знання студентів щодо пізнання і дослідження розвитку об’єктивних економічних законів і закономірностей, що виникають і діють лише в них та навчити студентів їх практичному використанні.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Економіка та фінанси підприємств» - надати знання студентам щодо дії ринкового механізму економіки, навчити їх творчо підходити до вирішення різноманітних завдань на рівні підприємства, прищепити вміння оволодіти новими спеціальними знаннями, сприяти формуванню економічного мислення, відповідно до вимог ринкової економіки і навчити студентів методики проведення економічних досліджень та вміння здійснити економічні обґрунтування прийняття господарських рішень.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні економічні закони і закономірності, механізм їх прояву, основні категорії економіки підприємств, системи показників, що їх характеризують, методику їх розрахунку.

вміти: аналізувати суть і тенденції економічних явищ на виробництві, визначати ефективність виробництва тієї чи іншої продукції, здійснення різних видів діяльності, розрахувати той чи інший показник рівня та ефективності виробництва продукції чи виконання робіт, економічно обґрунтувати шляхи раціонального використання виробничих ресурсів підприємств, скласти бюджет виробництва окремих видів продукції чи виконання робіт та розрахувати економічно доцільний рівень їх здійснення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 год. / 6 кредитів ECTS

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Підприємство в сучасній системі господарювання

ТЕМА 1. Предмет і метод курсу “Економіка та фінанси підприємства”

Теоретичні основи поняття “Економіка”. Види, основні питання та терміни. Товар, типи товарів. Термін “Економіка” і його вживання. Позитивна, нормативна і інструктивна економіка. Ресурси підприємства. Альтернативне використання і альтернативна вартість. Вартість попередніх альтернатив. Предмет науки. Поняття системи виробничих відносин. Зв’язок науки з іншими науками. Методологічні основи і методи дослідження. Методологія і метод науки. Альтернативні види мов. Елементи діалектичного методу дослідження.

Тема 2. Підприємство – як суб’єкт господарювання

Поняття підприємства і його складові. Підприємство – як самостійний суб’єкт господарювання. Ознаки підприємства. Взаємозв’язки і відносини на підприємстві. Складові елементи підприємства. Місце інформації у функціонуванні підприємства. Правові основи функціонування підприємств. Господарський Кодекс України, Закони України “Про власність”. Статут підприємства. Цілі і чинники, що визначають підприємство. Функції підприємства, види діяльності. Конкуренція і підприємство. Суть конкуренції. Мета конкуренції. Дія конкуренції. Монополізм.

Тема 3. Класифікація, види підприємств та основи підприємницької діяльності

Поняття виробництва, підприємництво і підприємство. Складові процеси виробництва. Підприємництво як ініціативна господарсько-комерційна діяльність. Державний контроль за діяльністю підприємств. Моделі підприємств. Ознаки і принципи діяльності підприємства. Класифікація підприємств. Типи підприємств: вузько, багатопрофільні, комбіновані підприємства. Показники, що характеризують потужність підприємства. Види підприємств і їх економічна основа. Поділ підприємств за сферою діяльності. Види підприємств: індивідуальне, приватне, ТзОВ, акціонерне товариство, селянське і фермерське господарство, приватно-орендне, кооператив, повне товариство, командитне товариство. Структура підприємств. Виробнича структура підприємства. Чинники, що визначають структуру підприємства. Основні і допоміжні підрозділи, їх функції.

ТЕМА 4. Управління підприємством та організація виробництва

Управління підприємством. Мета та цілі управління підприємством. концепції управління підприємством. Основні принципи управління. Загальні принципи управління. Процес управління на підприємстві. Методи та засоби управління. Особлива роль методів управління. Економічні методи управління. Організаційні методи. Соціально-психологічні методи. Зміст організації виробництва. Мета раціональної організації виробництва. Завдання організації виробництва. Складові організації виробничої системи. Основні завдання організації виробництва. Закономірності, основні принципи організації виробництва. Системна концепція організації виробництва. Принципи організації процесу управління.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Ресурсне забезпечення підприємства

ТЕМА 5. Матеріально-речові елементи підприємства

Поняття і класифікація ресурсів. Ресурсний потенціал підприємств. Класифікація матеріально-технічних ресурсів по походженню, способу виробництва та характеру використання предмету праці і засоби виробництва. Енергетичні ресурси підприємств, структура та показники забезпеченості їх. Механізація виробництва і її стадії. Рівень механізації і показники використання техніки. Ступінь та шляхи зниження трудових експлуатаційних затрат.

ТЕМА 6. Основні фонди підприємств

Характеристика виробничих фондів. Засоби виробництва, їх роль і значення у процесі матеріального виробництва. Функціональна роль засобів та предметів праці у виробництві. Виробничі фонди та їх класифікація. Основні і оборотні фонди. Продуктивні фонди, фонди обігу і оборотні засоби. Класифікація основних фондів. Виробничі фонди. Виробничі і невиробничі засоби. Видова класифікація основних фондів. Структура основних фондів. Види основних фондів та їх структура. Активна і пасивна частини. Заходи поліпшення структури основних фондів. Економічна оцінка і забезпеченість фондами. Першопочаткова і відновна, залишкова і ліквідаційна вартість основних засобів. Фондозабезпеченість підприємства і фондозброєність праці. Спрацювання і амортизація основних фондів. Фізичний і моральний знос. Напрями технічного розвитку підприємства. Методи нарахування амортизації. Стадії відтворення основних фондів підприємства. Показники і шляхи покращення використання основних фондів. Фондовіддача і фондомісткість

продукції. Показники руху основних фондів. Шляхи покращення використання основних фондів.

ТЕМА 7. Оборотні фонди підприємств

Економічна суть оборотних фондів. Оборотні фонди. Нагромадження, зберігання та особливості руху оборотних фондів. Роль оборотних фондів у формуванні собівартості продукції. Оцінка і склад оборотних засобів. Оборотні засоби, їх класифікація і структура. Виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція і грошові кошти. Стадії обороту. Управління оборотними засобами. Власні і позичкові оборотні засоби, їх нормування. Економічна ефективність використання оборотних засобів. Ефективність використання оборотних фондів. Коефіцієнт оборотності, період обороту. Матеріаловіддача та матеріаломісткість продукції. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних засобів. Роль та значення раціонального і економного використання оборотних засобів. Нормування оборотних засобів. Резерви підвищення ефективності використання.

ТЕМА 8. Кадри підприємства і зайнятість

Ринок праці і робочих місць. Особливості ринку праці. Попит і пропозиція та чинники праці, що їх формують. Ринкова ціна праці. Внутрішній і зовнішній ринок праці. Сегментація ринку праці. Зайнятість і економічно активне населення. Безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Рівень безробіття. Причини безробіття. Кадри підприємства. Трудові ресурси і робоча сила. Категорії і структура персоналу підприємства. Керівники, спеціалісти, працівники. Показники та шляхи покращення використання трудових ресурсів. Баланс трудових ресурсів і праці та мета їх складання. Рівень використання трудових ресурсів. Умови та резерви підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

ТЕМА 9. Продуктивність праці

Характер праці і її особливості. Суть і поняття праці як природної необхідності людей. Праця, як основний засіб інвестування. Продуктивність праці, суть і значення її підвищення для підприємств. Методика визначення продуктивності праці. Трудомісткість продукції. Мотивація праці. Система мотивів праці і ієрархія потреб працівника. Класифікація методів мотивації. Матеріальні мотиви, форми і системи оплати праці. Шляхи підвищення продуктивності праці. Обумовленість підвищення рівня продуктивності праці. Технічні, технологічні, економічні, соціальні і природні чинники продуктивності праці. Джерела та умови зростання продуктивності праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Чинники розвитку підприємства

ТЕМА 10. Інвестиційна діяльність підприємств

Поняття і походження терміну інвестиції. Роль і значення інвестицій. Реальні і фінансові інвестиції. Інвестиційна діяльність і основні напрями. Джерела інвестицій. Класифікація інвестицій: за обсягом вкладень; по характеру участі; за об'єктами вкладення, по часу інвестування; по формі власності; за регіональною програмою; за об'єктом вкладень. Лізинг, як особлива форма інвестицій. Лізинг і його переваги. Оперативний і фінансовий лізинг. Класифікація лізингу по типу і способу передачі майна. Ефективність інвестицій. Послідовне, паралельне і інтервальне отримання прибутку.

ТЕМА 11. Якість, стандартизація та сертифікація продукції

Поняття і показники якості продукції. Корисність та якість товару. Основні напрями впливу якості. Показники якості: одиничні, комплексні, біологічні, технологічні, естетичні і екологічні. Методи оцінки і управління якістю продукції. Методи оцінки якості: органолептичний, лабораторний, економіко-статистичний. Коефіцієнт заліковості продукції. Управління якістю. Чинники, що впливають на якість продукції. Основні способи підвищення якості. Стандартизація продукції. Принципи стандартизації. Державні та галузеві стандарти. Сертифікація продукції. Обов'язкова і добровільна сертифікація продукції.

ТЕМА 12. Ціни і ціноутворення на продукцію підприємства

Економічна суть і функції ціни. Поняття ціни. Економічне значення ціни для розвитку підприємства. Суспільно-необхідні затрати праці, закон вартості. Функції ціни: обліково-вимірювальна, розподільна, стимуляційна, регулювальна. Види і системи цін на продукцію підприємств. Розвиток системи ціноутворення. Структура і масштаб цін. Види цін: за характером обороту, за ступенем впливу держави на їх формування; за способом фіксації. Принципи і методи ціноутворення. Етапи процесу ціноутворення. Мета цінової політики підприємства. Методи і принципи ціноутворення. Економічно обґрунтована ціна. Ціновий механізм ринкової економіки. Попит і пропозиція – регулятори формування ціни і обсягів виробництва продукції. Закон попиту і закон пропозиції. Рівновага ціни. Основні функції ціни в ринковій економіці. Стимулююча, розподільча і сигнальна. Раціоналізм підприємства і раціоналізм споживача.

ТЕМА 13. Ринок та ринкові відносини

Ринок – як система економічних відносин в сферах виробництва, обліку і розподілу товарів. Ринок і його функції. Взаємодія функцій ринкового середовища. Передумови, функціонування ринку. Види ринків. Взаємодія учасників ринку. Чинники, що обумовлюють необхідність державного регулювання ринку. Система ринків. Види орієнтації виробника: виробнича, розподільча і маркетингова. Їх суть, основа і відмінності. Інфраструктура ринку. Функції інфраструктури ринку. Завдання інфраструктури. Класифікація інфраструктури ринку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Фінанси, результати та ефективність діяльності підприємств

ТЕМА 14. Витрати виробництва і собівартість продукції

Поняття витрат виробництва і собівартість продукції. Суспільні витрати, вартість і собівартість продукції. Економічне значення зниження собівартості. Види собівартості. Склад і види витрат. Елементи витрат. Калькуляція собівартості. Витрати на оплату праці. Відрахування на соціальні заходи, амортизаційні витрати, інші операційні витрати. Класифікація витрат. Постійні і змінні витрати. Графічний метод процесу взаємодії постійних, змінних та сукупних затрат і грошової оцінки продукції. Границі витрати і граничний продукт. Управління витратами. Структура собівартості продукції. Методи розподілу витрат по видах продукції при обчисленні собівартості. Шляхи зниження собівартості продукції. Чинник, що забезпечують зниження собівартості. Чинники першого порядку. Основні заходи скорочення матеріально-грошових витрат.

ТЕМА 15. Фінанси підприємств

Фінанси підприємства, їх значення. Економічна природа фінансів. Функції фінансів підприємств. Розподільча функція. Контрольна функція фінансів. Фінансова діяльність підприємства. Фінансова робота на підприємстві. Фінансові ресурси підприємства. Джерела формування фінансових ресурсів. Фінансова політика підприємства.

ТЕМА 16. Результати діяльності підприємств

Товарно-грошові відносини. Товар і його вартість. Товарний характер відносин. Гроші – всезагальний еквівалент обліку. Товарно-грошові відносини. Закон вартості як регулятор відносин між товаровиробниками. Валова

продукція підприємства та її розподіл. Склад валової продукції. Її оцінка. Товарна і реалізована продукція. Рівень товарності. Канали реалізації продукції.

ТЕМА 17. Ефективність діяльності підприємств

Поняття термінів “ефекту” і “ефективності”. Критерій ефективності. Взаємодія чинників і формування результатів виробництва. Поняття економічної ефективності виробництва. Виробничо-економічна і соціально-економічна ефективність. Показники економічної ефективності діяльності підприємств. Натуральні показники економічної ефективності. Вартісні показники. Методика розрахунку показників. Рентабельність підприємства. Чистий дохід та прибуток підприємства, методика визначення. Рівень та норма рентабельності, методика розрахунку. Чинники та джерела зростання ефективності. Ознаки зростання ефективності. Зовнішні і внутрішні чинники. Чинники, що впливають на збільшення виробництва продукції. Чинники, що впливають на скорочення матеріально-грошових затрат.

ТЕМА 18. Економічний ріст підприємства. Розміщення, концентрація, спеціалізація та кооперація виробництва.

Економічний ріст і його типи. Поняття росту. Екстенсивний тип росту та його чинники. Інтенсивний тип росту. Зв'язок між інтенсивним і екстенсивним типом. Суть, поняття та показники інтенсифікації. Інтенсифікація виробництва. Витратна і результативна концепції. Показники інтенсифікації підприємств. Вартісні та натуральні показники, методика їх визначення. Система натуральних показників. Поняття і суть розміщення виробництва. Розміщення виробництва і поділ праці. Принципи розміщення виробництва в підприємствах. Суспільний поділ праці. Спеціалізація підприємства. Значення спеціалізації. Загальна, господарська і внутрігосподарська спеціалізація. Методика розрахунку рівня спеціалізації. Показники економічної ефективності спеціалізації. Концентрація виробництва. Суть та значення концентрації виробництва. Напрями концентрації. Оптимум розміру підприємства. Переваги крупних підприємств над дрібними. Теоретичні засади та зміст кооперації. Кооперація як співробітництво. Економічні відносини на виробництві та їх прояв. Концептуальні підходи до розуміння поняття кооперація. Кооперація як економічне явище. Ідея кооперації. Кооператив як організаційна форма кооперації. Класифікація кооперативів. Кооперативні принципи як носії і регулятори внутрішніх відносин в кооперативі

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси підприємства» / Г. І. Базецька; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 125 с
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М.Бойчик.– К. : Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
3. Господарський кодекс України // Звід Кодексів і Законів України. – К. : Укр. агентство інформації та друку „Рада“, 2007. – С. 97 – 166.
4. Економіка підприємства / [Горбонос Ф. В., Черевко Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А.О.]. – К. : Знання, 2010. – 640 с.
5. Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Вид. центр “Академія”, 2000 – 2001.
6. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств : підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К. : Центр учебової літератури, 2013. – 504 с.

ДОДАТКОВА

1. Башнянин Г. І. Ринкові економічні системи: проблеми становлення функціональної структуризації і типологізації / Башнянин Г. І., Копич І. М., Слюсарчик М. П. – Львів : ЛКА, 2001. – 212 с.
2. Березін О.В. Економіка підприємства : навч. посіб. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко. — К. : Знання, 2009. – 390 с.
3. Бєлєвцев М. І. Інфраструктура товарного ринку / М. І. Бєлєвцев, Л. В. Шестопалова – К. : Центр навч. літ., 2005. – 416 с.
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства : навчальний посібник / О.О.Гетьман, В.М.Шаповал. – 2-е вид. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства : Навчальний посібник / В.І.Гринчуцький, Е.Т.Карапетян, Б.В.Погріщук. – К. : Центр учебової літератури, 2010. – 304 с.
6. Донець Л.І. Основи підприємництва / Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 320 с.
7. Економіка виробничого підприємства : навч. посіб. / за ред. Й.М.Петровича. – К. : Знання, 2010. – 490 с.
8. Економічна безпека : навч. посіб. / за ред. О.М.Джужі. – К. : ЦУЛ, 2010. – 368 с.
9. Економіка підприємства : структурно-логічний навч. посібник / за ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2001. – 457 с.
10. Економічний словник / за ред. П. І. Багрія, С. І. Дорогунцова. – К. : Гол. ред. Української Радянської енциклопедії Академії наук Української РСР, 1973. – 623 с.
11. Мочерний С. В. Економічна теорія / Мочерний С. В. – К. : Вид. центр „Академія“, 2003. – 656 с.
12. Современная украинская энциклопедия. Т. 12. – Х. : Кн. клуб „Клуб семейного досуга“, 2005. – 416 с.

13. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. Н. Кушнаренко. – К. : Знання, 2006. – 307 с.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем) під час проведення аудиторних занять (семінарських, практичних), організації самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, тестування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Підсумковий контроль - іспит.

Екзаменаційні вимоги

1. Теоретичні основи поняття „Економіка”. Види, основні поняття та терміни.
2. Ресурси і проблеми вибору в економіці.
3. Предмет науки „Економіка та фінанси підприємств”.
4. Методологічні основи і методи дослідження.
5. Поняття підприємства і його складові. Види інформації.
6. Цілі, функції і напрями діяльності підприємств.
7. Конкуренція і монополізм.
8. Правові основи функціонування підприємств.
9. Поняття виробництва і підприємництва.
- 10.Класифікація підприємств.
- 11.Види підприємств.
- 12.Склад і структура підприємства.
- 13.Статут підприємства і колективний договір.
- 14.Особливості матеріально-технічної бази підприємств.
- 15.Спрацювання і амортизація основних фондів.
- 16.Оборотні фонди, їх структура і джерела формування.
- 17.Механізація і показники використання техніки.
- 18.Економічна оцінка і забезпеченість основними фондами.
- 19.Поняття і класифікація матеріальних ресурсів.
- 20.Показники ефективності використання основних і оборотних фондів.
- 21.Ринок праці і його типи. Сегменти ринку праці.
- 22.Безробіття і його види.
- 23.Кадри підприємства. Категорії і структура персоналу.
- 24.Трудові ресурси і показники їх використання.
- 25.Поняття і показники продуктивності праці.
- 26.Система мотивів і ієрархія потреб працівника.
- 27.Форми та основні системи оплати праці.

28. Характер праці та її особливості.
29. Принципи і методи ціноутворення.
30. Економічна суть і функції ціни. Роль ціни в економіці господарства.
31. Суспільно-необхідні затрати і собівартість продукції. Види собівартості.
32. Ціновий механізм ринкової економіки. Закон попиту і пропозиції.
33. Рентабельність виробництва. Показники рентабельності.
34. Склад витрат виробництва за елементами. Постійні і змінні витрати.
35. Умови і шляхи зниження собівартості продукції.
36. Методи віднесення затрат.
37. Сутність поняття “фінанси підприємства”.
38. Функції фінансів.
39. Розподільна функція фінансів підприємства.
40. Контрольна функція фінансів підприємства.
41. Фінансова діяльність підприємства.
42. Зміст та завдання фінансової роботи на підприємстві.
43. Елементи фінансової роботи на підприємстві.
44. Фінансові ресурси підприємства.
45. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства.
46. Фінансова політика підприємства.
47. Фінансовий механізм підприємства.
48. Ефективність виробництва. Види, критерії і показники ефективності.
49. Чинники та шляхи зростання ефективності підприємств.
50. Класифікація витрат і граничні витрати. Управління витратами.
51. Види і система цін на продукцію.
52. Товарно-грошові відносини і дія закону вартості.
53. Економічний ріст і його типи.
54. Валова продукція підприємств, її оцінка.
55. Суть, поняття і показники інтенсифікації.
56. Спеціалізація виробництва. Методика визначення рівня спеціалізації.
57. Економічна суть і особливості розширеного відтворення.
58. Методи оцінки і управління якістю продукції.
59. Відтворення валового продукту.
60. Розміщення виробництва і його принципи.
61. Товарна продукція і канали реалізації.
62. Науково-технічний прогрес і його напрями.
63. Концентрація виробництва.
64. Управління підприємством. Мета, цілі та принципи.
65. Методи та засоби управління.
66. Організація виробництва. Закономірності та основні принципи.
67. Кооперація виробництва.